

AI กับการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคสมัยใหม่

AI and the Development of Teaching Methods Tailored to Modern Learners

รติกร จงริตมะตัน

Ratikon chongritmadan

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakham University, Thailand

Corresponding Author's Email: G.chngridmadan@gmail.com

วันที่รับบทความ: 30 กรกฎาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 31 สิงหาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 31 สิงหาคม 2568

Received: 30 July 2025; Revised: 31 August 2025; Accepted: 31 August 2025

บทคัดย่อ

ปัญญาประดิษฐ์ ได้พัฒนาขึ้นเป็นกลไกเชิงระบบที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนการสอนในยุคสมัยใหม่ ซึ่งเป็นบริบทที่เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลเติบโตอย่างรวดเร็วและมีผลโดยตรงต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและพลวัตสูง การบูรณาการ AI ในฐานะเครื่องมือทางการศึกษาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่หรือการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนเชิงสถิติ หากยังมีศักยภาพสูงในการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างเฉพาะบุคคล โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ และบริบทชีวิตของผู้เรียน การประยุกต์ใช้ AI จึงสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของตนเอง องค์ประกอบสำคัญของโมเดลนี้ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ (1) มิติการจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ ซึ่งใช้ AI ประมวลผลและตีความข้อมูลเพื่อสร้างฐานข้อมูลที่ลึกซึ้งและแม่นยำ (2) มิติการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามความต้องการและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และ (3) มิติการประเมินผลและการป้อนกลับแบบทันที เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้มีความต่อเนื่องและปรับปรุงได้ทันการณ์ ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ผู้เรียนเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา กล่าวโดยสรุป โมเดลการบูรณาการ AI เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ คือกรอบแนวคิดที่เน้นการประสานพลังของเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตร และจิตวิทยาการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้การดำเนินการต้องให้ความสำคัญต่อประเด็นจริยธรรม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อให้ AI กลายเป็นพลังขับเคลื่อนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ยั่งยืน และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพเต็มที่ในสังคมโลกาภิวัตน์

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์; การเรียนรู้เชิงรุก; การเรียนรู้เฉพาะบุคคล; การออกแบบหลักสูตร; เทคโนโลยีดิจิทัล

Abstract

Artificial Intelligence (AI) has evolved into a systemic mechanism playing a critical role in transforming instructional processes in the modern era, a context characterized by rapid growth in information technology and digital innovations that profoundly influence diverse and dynamic learning patterns. Integrating AI as an educational tool is not limited to managing

large-scale data or analyzing learners' behavioral statistics but also holds strong potential for designing personalized learning systems that address individual differences in aptitude, interests, and life contexts. The application of AI, therefore, aligns with the principles of active learning and participatory learning, in which learners play an essential role in shaping their own learning directions and goals. The core components of this model comprise three primary dimensions: (1) the data-driven analysis dimension, which uses AI to process and interpret data to build precise and in-depth learner profiles; (2) the curriculum design dimension, which emphasizes flexibility and adaptability to accommodate learners' needs and differences; and (3) the real-time assessment and feedback dimension, which ensures that learning processes remain continuous and are improved promptly while also supporting ubiquitous learning through diverse digital platforms accessible anytime and anywhere. In summary, the model of integrating AI to develop instructional methods responsive to learners in the modern era is a conceptual framework that systematically synthesizes technology, curriculum design, and educational psychology. Implementation must also prioritize ethical considerations, data privacy, and equitable access to technology to ensure that AI becomes a sustainable and effective driving force for high-quality learning. This approach creates opportunities for learners to realize their full potential within a globalized society.

Keywords: Artificial Intelligence; Active Learning; Personalized Learning; Curriculum Design; Digital Technology

บทนำ

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ยุคสมัยใหม่ได้ก่อให้เกิดความคาดหวังต่อระบบการศึกษาในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจเฉพาะตัว (ชนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ, 2568) การบูรณาการ AI เข้ากับการจัดการเรียนการสอนจึงถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายทอดองค์ความรู้ การวัดผล และการพัฒนาทักษะระดับสูงที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ในสังคมเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันยังพบปัญหาหลายประการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนวัตกรรม AI มาประยุกต์ใช้ เช่น ความไม่พร้อมของครูผู้สอนต่อการปรับเปลี่ยนบทบาท ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี และความท้าทายด้านจริยธรรมและความเป็นส่วนตัว (สิริภา สงคราม, 2568) อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนอย่างละเอียดเพื่อคัดกรองรูปแบบพฤติกรรมและความถนัด อาจทำให้เกิดข้อกังวลเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล ในขณะที่สื่อน้อย พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ จิตฺตพฺถโน (2568) ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกสนับสนุนเพื่อให้ AI กลายเป็นเครื่องมือเสริมสร้างศักยภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

โดยสรุป หลักการและเหตุผลสำคัญของการศึกษาเรื่องนี้ คือ การมุ่งสร้างองค์ความรู้และข้อเสนอเชิงระบบเกี่ยวกับวิธีการประยุกต์ใช้ AI เพื่อยกระดับการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในหลากหลายมิติ ตั้งแต่การเรียนรู้แบบปรับเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบโต้ตอบ ไป

จนถึงการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนให้เป็น “ผู้อำนวยการความรู้” ที่มีทักษะเทคโนโลยีขั้นสูง (มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร, 2568) อันจะนำไปสู่ระบบการศึกษาที่ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างยั่งยืน

ความหมายของ AI กับการพัฒนา

AI กับการพัฒนา หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อส่งเสริมและยกระดับศักยภาพในกระบวนการต่าง ๆ ทั้งเชิงโครงสร้าง ระบบงาน และการสร้างนวัตกรรมใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ AI ไม่เพียงแต่เข้ามาช่วยสนับสนุนกระบวนการอัตโนมัติ หากยังเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การเรียนรู้ของระบบ และการตัดสินใจที่ซับซ้อน จึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทั้งภาคการศึกษา เศรษฐกิจ การบริหารจัดการ และคุณภาพชีวิต (สิริภา สงคราม, 2568)

ธนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ (2568) ระบุว่า AI ช่วยพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเสริมความสามารถในการประเมิน วิเคราะห์ และออกแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ขณะที่สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน (2568) ได้ชี้ให้เห็นว่า AI มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทั่วไป ลดความซ้ำซ้อนของงานเอกสาร และเสริมระบบติดตามงานแบบเรียลไทม์

มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร (2568) เสนอว่า AI เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อการเรียนรู้และโอกาสพัฒนาได้ตามศักยภาพที่แตกต่างกัน ส่วนประสาท เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์ (2568) ได้วิเคราะห์ว่า AI กำลังเปลี่ยนรูปแบบเศรษฐกิจและนวัตกรรมเชิงบริการด้วยการประยุกต์ระบบอัจฉริยะในงานบริการลูกค้า งานวิจัย และการสื่อสารอย่างกว้างขวาง โดยสรุป “AI กับการพัฒนา” หมายถึง การผสมผสานเทคโนโลยีอัจฉริยะเข้ากับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การบริหารองค์กร การบริการสาธารณะ และเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของกระบวนการต่าง ๆ ทั้งในระดับบุคคลและสังคมในภาพรวม

ความสำคัญของ AI กับการพัฒนา

ปัญญาประดิษฐ์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบในสังคมยุคดิจิทัล โดยมีบทบาททั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การสนับสนุนการตัดสินใจเชิงข้อมูล และการยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันในทุกมิติ (ธนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ, 2568) AI ช่วยให้องค์กรสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากอย่างแม่นยำและรวดเร็ว ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ลดความผิดพลาด และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิริภา สงคราม (2568) ชี้ให้เห็นว่าการนำ AI เข้ามาเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก มีความสำคัญในการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ขณะที่มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร (2568) เน้นถึงความสำคัญของ AI ในการพัฒนาแนวทางการเรียนรู้แบบปรับเฉพาะบุคคล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดตามความถนัดและความสนใจ

นอกจากนี้ สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน (2568) ได้วิเคราะห์ว่า AI เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนางานบริหารจัดการในโรงเรียน ทั้งในด้านการจัดเก็บข้อมูล การติดตามผลการปฏิบัติงาน และการประเมินคุณภาพแบบเรียลไทม์ ซึ่งช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและโปร่งใส ด้านประสาท เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์ (2568) เสนอว่า AI เป็นหัวใจของ

การพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลที่เสริมสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์และสร้างโอกาสใหม่ให้กับผู้ประกอบการและชุมชนในยุค Next Normal

โดยสรุป ความสำคัญของ AI กับการพัฒนา อยู่ที่ความสามารถของ AI ในการพลิกโฉมกระบวนการทำงาน การเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การใช้ AI อย่างเหมาะสมจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในทุกมิติ จึงจำเป็นที่ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนานโยบาย กลยุทธ์ และสมรรถนะในการใช้ AI อย่างยั่งยืน

ความหมายของการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน

การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน หมายถึง กระบวนการออกแบบและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างเป็นระบบที่มุ่งเน้นความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และศักยภาพเฉพาะตัวของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ (มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร, 2568) ลักษณะสำคัญของการเรียนการสอน รูปแบบนี้ คือ การใช้ข้อมูลจากการประเมินหลากหลายรูปแบบเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา แล้ว นำข้อมูลนั้นมาพัฒนาแผนการสอนและกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสไตล์การเรียนรู้และเป้าหมาย ชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน

สิริภา สงคราม (2568) ชี้ให้เห็นว่าการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนจะต้องเน้นการเรียนรู้เชิงรุก และการบูรณาการเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์และระบบดิจิทัล เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนมีบทบาท ในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ของตนเอง ขณะที่ธนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ (2568) ได้เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนา สมรรถนะหลัก ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต และทักษะเทคโนโลยี ควบคู่กันไป

ประสาธ เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์ (2568) อธิบายว่า การเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ผู้เรียนจะต้องให้ ความสำคัญต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความยืดหยุ่นในการปรับวิธีการสอน ขณะที่สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ จิตฺตพฺทโน (2568) เน้นการประยุกต์ใช้ระบบติดตามและ ประเมินผลการเรียนรู้แบบเรียลไทม์ เพื่อปรับปรุงรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและผลลัพธ์การ เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป “การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน ” หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึง ความแตกต่าง ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน โดยอาศัยข้อมูลและเทคโนโลยีประกอบการ วิเคราะห์ การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการปรับรูปแบบการสอนให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมที่สุดต่อผู้เรียน อย่างแท้จริง

องค์ประกอบของการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน

การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายประการซึ่งทำงาน ประสานกันอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ ความหลากหลายทางความสามารถและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนทวีความชัดเจนขึ้น (ธนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ, 2568)

1. การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อระบุความต้องการ จุดแข็ง จุดอ่อน และความสนใจเฉพาะบุคคลของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญ (สิริภา สงคราม, 2568) การวิเคราะห์

ดังกล่าวต้องอาศัยเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลและระบบติดตามผลที่แม่นยำ จึงจะสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร (2568) ชี้ว่า การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนต้องออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ โดยใช้สื่อดิจิทัลและเครื่องมือโต้ตอบเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

3. การประเมินผลและการป้อนกลับแบบต่อเนื่อง

การประเมินผลควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ทั้งการประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลลัพธ์ไปปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ได้ทันทั่วทั้งที่ (สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฺฒโน, 2568) การป้อนกลับต้องเป็นรูปธรรม ชัดเจน และมุ่งพัฒนาศักยภาพ

4. การพัฒนาทักษะครูผู้สอน

ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถปรับรูปแบบการสอนได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ (ประสาธ เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์, 2568) ทั้งนี้ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะการโค้ชผู้เรียนควบคู่กันไป

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบสำคัญของ “การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน ” ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความต้องการเชิงลึก การออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่น การประเมินผลต่อเนื่อง และการพัฒนาทักษะครูผู้สอน ทั้งหมดนี้ต้องประสานกันอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและตอบสนองศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ความสำคัญของการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน

“การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน” มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการเฉพาะ และศักยภาพที่หลากหลายของผู้เรียน (มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร, 2568) แนวทางนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่า เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ และเพิ่มแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ธนภุต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ (2568) ชี้ว่าการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้าง “สมรรถนะหลัก” ทั้งด้านการคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการอยู่รอดและความสำเร็จในบริบทเศรษฐกิจดิจิทัล สิริภา สงคราม (2568) เน้นว่ากระบวนการเรียนรู้รูปแบบนี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกได้จริง

ประสาธ เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์ (2568) เสนอว่า ความสำคัญของการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนมิได้จำกัดอยู่เพียงการพัฒนาความรู้เชิงวิชาการ หากยังครอบคลุมถึงการพัฒนาอัตลักษณ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ขณะที่สุชิน โพธิ์น้อย พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฺฒโน (2568) ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสม คือหัวใจสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนรูปแบบนี้มีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือหลักในการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะชีวิต และอัตลักษณ์ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับความต้องการและบริบทที่แตกต่าง กัน จึงเป็นแนวทางที่ทุกสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ความหมายของ “ยุคสมัยใหม่”

ยุคสมัยใหม่ หมายถึง ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์และสังคมที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนหน้าอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี (ชนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ, 2568) ยุคสมัยใหม่นี้ถูกกำหนดโดยความก้าวหน้าทางวิทยาการคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่ทำให้ข้อมูล ข่าวสาร และนวัตกรรมสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วในระดับโลก

สิริภา สงคราม (2568) ระบุว่า ยุคสมัยใหม่เป็นช่วงเวลาที่มีความรู้เชิงดิจิทัลและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 กลายเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาทั้งบุคคลและองค์กร โดยเฉพาะการพึ่งพาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการทำงานอย่างต่อเนื่อง มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร (2568) อธิบายเพิ่มเติมว่า ยุคสมัยใหม่นี้เปลี่ยนบทบาทของผู้เรียนจากผู้รับความรู้แบบเจียบเจียบ ไปสู่ผู้ร่วมสร้างความรู้ ผ่านสื่อดิจิทัลที่เปิดกว้าง

ประสาธ เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์ (2568) เสนอว่ายุคสมัยใหม่ยังเกี่ยวข้องกับแนวโน้มโลกาภิวัตน์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งทำให้สังคมต้องปรับตัวต่อวิถีชีวิตและวิถีชีวิตใหม่ ขณะที่ สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฺฒโน (2568) กล่าวว่าลักษณะเด่นของยุคสมัยใหม่คือ “ความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง” ซึ่งทำให้ทุกองค์กรจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงความสามารถในการแข่งขัน

โดยสรุป “ยุคสมัยใหม่” หมายถึง ยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัล โลกาภิวัตน์ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมเปลี่ยนวิถีคิด วิถีชีวิต และรูปแบบการเรียนรู้อย่างสิ้นเชิง ทุกองค์กรและบุคคลต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องและปรับตัวเพื่อคงศักยภาพในการแข่งขันและอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ความสำคัญของยุคสมัยใหม่

ยุคสมัยใหม่เป็นบริบทสำคัญที่นิยามความเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงโครงสร้างและกระบวนการของสังคมมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โลกาภิวัตน์ และนวัตกรรมได้เข้ามามีบทบาทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาต่อพฤติกรรม เศรษฐกิจ และการศึกษา (ชนกฤต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ, 2568) ความสำคัญของยุคนี้อยู่ที่การที่องค์ความรู้และข้อมูลได้กลายเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้เรียนและแรงงานจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัว เรียนรู้ และสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

สิริภา สงคราม (2568) ชี้ให้เห็นว่าความสำคัญของยุคสมัยใหม่อยู่ที่การสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและทำงาน เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสารเชิงดิจิทัล และความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม ในขณะที่ มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร (2568) เน้นว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคนี้ทำให้การเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนจากการถ่ายทอดความรู้แบบเชิงเดียวไปสู่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและเป็นผู้ร่วมสร้างองค์ความรู้

ประสาธ เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์ (2568) อธิบายว่า ยุคสมัยใหม่ยังทำให้เกิดความท้าทายใหม่ เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของตลาดแรงงาน และความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล ซึ่งหากไม่วางระบบพัฒนาอย่างรอบด้าน จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมในระยะยาว ขณะที่สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และ

พระมหาญาณวฑฺฒน์ วิฑฺฒโน (2568) เสนอว่า องค์กรและสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพเชิงระบบ และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในยุคสมัยใหม่นี้

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของ “ยุคสมัยใหม่” อยู่ที่ว่าในยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านที่ซับซ้อนและรวดเร็ว ซึ่งทุกภาคส่วนต้องตระหนักถึงการพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างทักษะแห่งอนาคต และการลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความยั่งยืนทั้งในระดับปัจเจกและสังคม

บทสรุป

ปัญญาประดิษฐ์ ได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในกระบวนการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนในยุคสมัยใหม่ ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและส่งผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ในทุกมิติ AI ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดการข้อมูลขนาดใหญ่หรือสนับสนุนการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ แต่ยังมีศักยภาพในการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่ปรับตามความแตกต่างเฉพาะบุคคล สร้างประสบการณ์ที่มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

นอกจากนี้ AI ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบทันเวลา ช่วยให้อาจารย์และผู้เรียนสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนได้ต่อเนื่อง ตลอดจนสร้างโอกาสในการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่หลากหลาย ซึ่งตอบสนองวิถีชีวิตและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง กระบวนการดังกล่าวต้องอาศัยการบูรณาการความรู้ด้านเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตร และการพัฒนาทักษะของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีและมิติทางจิตวิทยาการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การนำ AI มาพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ ถือเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างโอกาสการเข้าถึงองค์ความรู้ และพัฒนาทักษะแห่งอนาคตที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ในสังคมโลกาภิวัตน์อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การดำเนินงานจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อประเด็นจริยธรรม ความเป็นส่วนตัว และความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อให้ AI เป็นพลังขับเคลื่อนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

ปัญญาประดิษฐ์ ได้พัฒนาขึ้นเป็นกลไกเชิงระบบที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนการสอนในยุคสมัยใหม่ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัล อันส่งผลให้วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนหลากหลาย มุ่งสู่ความเป็นพลวัตและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ บนฐานของแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม AI ในฐานะเครื่องมือทางการศึกษา จึงมิได้จำกัดเพียงการจัดการข้อมูลปริมาณมากหรือการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การเรียนรู้เชิงสถิติ หากยังมีศักยภาพสูงในการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างเฉพาะบุคคล ซึ่งคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ และบริบทส่วนบุคคลของผู้เรียนแต่ละราย

องค์ประกอบสำคัญของโมเดลนี้ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ (1) มิติการจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ ที่ใช้ AI ประมวลผลและแปลผลข้อมูลเพื่อสร้างฐานความเข้าใจต่อผู้เรียนในมิติที่ลึกซึ้ง (2) มิติการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ที่ยืดหยุ่นต่อรูปแบบการเรียนรู้และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษา และ (3) มิติการประเมินผลและการป้อนกลับ ที่ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนปรับปรุงพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้

ต่อเนื่อง ทั้งนี้ AI ยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21

กล่าวโดยสรุป โมเดลการบูรณาการ AI เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ เป็นกรอบแนวคิดที่เน้นการประสานพลังของเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตร และจิตวิทยาการศึกษาเข้าไว้ด้วยกัน โดยต้องให้ความสำคัญต่อประเด็นด้านจริยธรรม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง เพื่อให้ AI ทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ยั่งยืน และเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริงในสังคมโลกาภิวัตน์

เอกสารอ้างอิง

- ธนภุต วิริยะจิตต์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และ ประเวศ เวชชะ. (2568). นวัตกรรมการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของครูในยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Era) โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3. *Journal of Applied Education*, 3(3), 103–116.
- ประสาธ เนืองเฉลิม และวิทยา วรพันธ์. (2568). การเรียนรู้ในยุค AI: ทักษะใหม่ที่ต้องเป็น. *วารสาร JGSM-SPUKK*, 2(2), 12–20.
- มัทนาภรณ์ แสนศักดิ์ และ ศาสตรา มาพร. (2568). ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนภาษาอังกฤษจากฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. *วารสารครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 1(1), 38–44.
- สิริภา สงคราม. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 7(2), 583–5897.
- สุชิน โพธิ์น้อย, พระครูกิตติญาณวิสิฐ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน. (2568). การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในกลุ่มภษีระพิพัฒน์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วารสารบรรณการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์*, 6(2), 232–244.